

“Dezvoltarea sistemului de monitorizare a returnării forțate în Republica Moldova” (FReMM)

Descrierea proiectului

Context și introducere

Operațiunile de returnare forțată trebuie să se desfășoare într-un mod uman, să respecte demnitatea persoanelor care sunt returnate și să respecte pe deplin drepturile omului. Statele membre sunt principalele entități responsabile să se asigure că autoritățile publice respectă și garantează drepturile omului. Acestea au datoria de a institui mecanisme de prevenire a încălcărilor drepturilor omului și de a asigura în mod proactiv protecția acestora. În cadrul operațiunilor de returnare forțată, ofițerii de escortă care însoțesc persoanele supuse măsurii de returnare trebuie să asigure returnarea în siguranță a acestora, cu respectarea demnității lor și în conformitate cu cadrul juridic relevant. În sprijinul respectării eficiente a drepturilor omului, monitorii independenți ai operațiunilor de returnare forțată au rolul de a observa îndeaproape și de a raporta ulterior dacă returnarea a fost executată în conformitate cu drepturile omului.

În Republica Moldova, Biroul pentru Migrație și Azil din cadrul Ministerului Afacerilor Interne este autoritatea de stat responsabilă de organizarea operațiunilor de returnare și de implementarea tehnică a acestora – atât în cazul operațiunilor naționale de returnare (NRO) din Moldova în alte țări terțe, cât și în cazul operațiunilor de returnare prin colectare (OCR)¹ din statele membre ale Uniunii Europene în Moldova. Oficiul Avocatului Poporului (Ombdusman) are mandatul de a monitoriza modul în care sunt protejate drepturile omului și libertățile fundamentale la nivel național. În plus, Biroul pentru Migrație și Azil are un acord de cooperare cu Centrul de Drept al Avocaților, în baza căruia aceștia oferă consiliere juridică persoanelor returnate care sunt plasate în custodie publică. În prezent, nu există încă un cadru legislativ și procedural care să reglementeze monitorizarea operațiunilor de returnare forțată în și dinspre Moldova.

Durată și buget

15 luni (1 decembrie 2020 – 28 februarie 2022)

120.000 EUR, sumă pusă la dispoziție de către Ministerul de Interne și Administrației din Republica Polonia.

Beneficiari

Proiectul se adresează instituțiilor din Republica Moldova care au mandatul de a monitoriza respectarea drepturilor omului, precum Oficiul Avocatului Poporului și Centrul de Drept al Avocaților. În plus, proiectul se adresează și Biroului pentru Migrație și Azil din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, care este autoritatea de stat responsabilă de organizarea operațiunilor de returnare și de aplicarea măsurilor tehnice corespunzătoare. Beneficiarii indirecti sunt persoanele care sunt supuse măsurii de returnare forțată în și din Republica Moldova.

Obiectiv general

Obiectivul general al acestui proiect este să contribuie la crearea, în Republica Moldova, a unui sistem funcțional de returnare, în conformitate cu drepturile omului, așa cum sunt acestea conținute în

¹ În cadrul operațiunilor de returnare prin colectare, țara de returnare este cea care furnizează mijloacele de transport și ofițerii de escortă.

legislația internațională, regională și națională, și la protejarea drepturilor persoanelor returnate prin intermediul monitorizării independente și transparente a operațiunilor de returnare forțată.

Obiective specifice

- 1) Consolidarea cadrului juridic și instituțional relevant pentru monitorizarea operațiunilor forțate.
- 2) Creșterea capacităților instituțiilor relevante de a monitoriza operațiunile de returnare forțată.
- 3) Să contribuie la stabilirea unei comunicări și cooperări eficiente între instituțiile care execută măsurile de returnare forțată și organismele cu rol de monitorizare a acestor operațiuni.

Activități și rezultate

0) Managementul și coordonarea proiectului

ICMPD răspunde de gestionarea generală și eficientă a proiectului, precum și de implementarea acestuia. În cadrul acestei componente, ICMPD va organiza întâlniri periodice se coordonare cu părțile interesate relevante, precum și un eveniment de închidere a proiectului.

1) Consolidarea cadrului juridic și instituțional relevant în materie de returnare forțată:

În cadrul acestei componente, echipa de proiect va proceda la colectarea de bune practici și experiențe din alte țări, pe baza cărora va propune împreună cu părțile interesate naționale modificări ale legislației naționale. În același timp, instituțiile naționale responsabile vor desemna un organism independent de monitorizare a operațiunilor de returnare forțată, care va identifica apoi un grup de monitori ai operațiunilor de returnare forțată.

2) Creșterea capacităților instituțiilor relevante de a monitoriza operațiunile de returnare forțată:

În cadrul acestei componente, echipa de proiect va elabora, împreună cu organismul de monitorizare a returnării forțate, un cadru de gestionare a sistemului de monitorizare și va elabora un set de linii directoare pentru monitorizarea operațiunilor de returnare forțată. Grupul de monitori desemnat de către organismul de monitorizare a operațiunilor de returnare forțată va beneficia de pregătire în materie de monitorizare a returnărilor forțate². În plus, echipa de proiect va organiza pregătirea formatorilor, precum și instruirea, în materie de drepturile omului, a ofițerilor de escortă.

3) Contribuția la comunicarea și cooperarea eficientă între instituțiile care execută măsurile de returnare forțată și organismele cu rol de monitorizare a acestor operațiuni:

În cadrul acestei componente, echipa de proiect va concepe și va înființa împreună cu părțile interesate naționale relevante un mecanism de coordonare și de schimb de informații pentru instituțiile relevante.

La sfârșitul proiectului, organismul independent/organismele independente de monitorizare a returnării forțate din Republica Moldova va/vor putea lansa **desfășurarea** efectivă a monitorilor de returnare forțată pe baza cadrului de gestionare și a mecanismului de coordonare și schimb de informații dezvoltat în cadrul proiectului. În cele din urmă, aceste organisme vor fi capabile să **monitorizeze operațiunile de returnare forțată**, pe baza liniilor directoare și instrumentelor de monitorizare elaborate în cadrul proiectului.

Contact

DI Radim Žák
Șef al Regiunii,
Europa de Est și Asia
Centrală, ICMPD
radim.zak@icmpd.org
+43 6769257741

D-na Barbara Cuzuioc-Weiss
Manager Principal Proiect
ICMPD
[barbara.cuzuioc-
weiss@icmpr.org](mailto:barbara.cuzuioc-weiss@icmpr.org)
+43 6764339280

Mr. Alexandru Mocanu
Ofițer de Proiect,
ICMPD
[Alexandru.
Mocanu@icmpd.org](mailto:Alexandru.Mocanu@icmpd.org)
+373 682 88 755

² Programul de instruire și materialul de instruire pentru monitorii operațiunilor de returnare forțată e elborat în cadrul proiectului FReM III finanțat de UE (Asylum, Migration and Integration Fund - AMIF). Sesiunea de instruire, cu durata de 4 zile, pentru monitorii operațiunilor de returnare forțată e realizată în cadrul proiectului FReM III.

